

TOWAROWA
GIEŁDA ENERGII S.A.

www.tge.pl

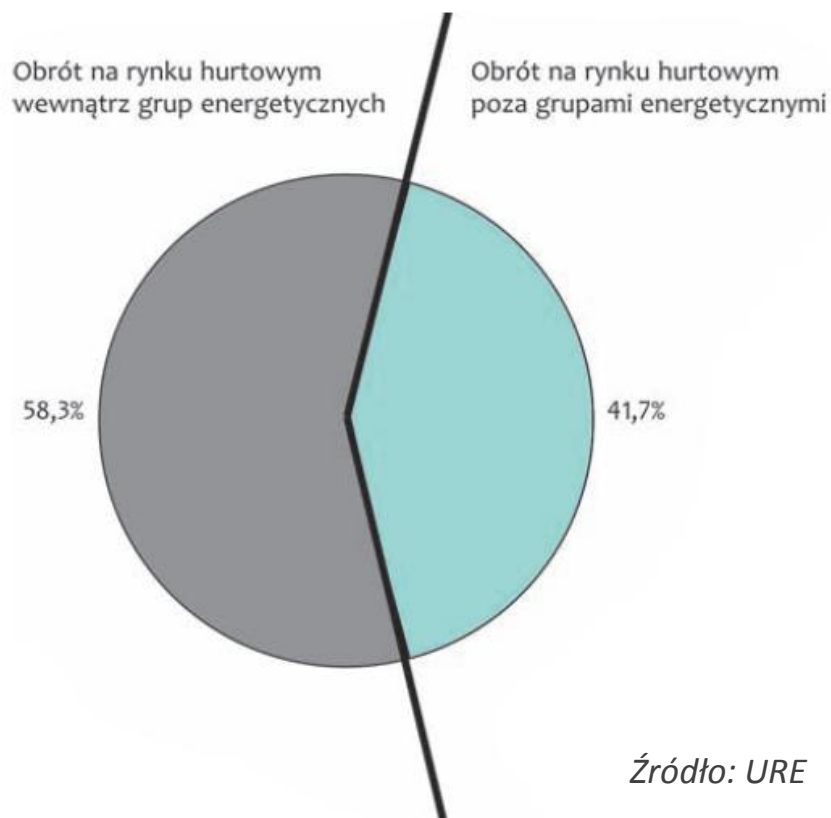
Polski i europejski rynek energii

Grzegorz Onichimowski
Prezes TGE S.A.

Polski rynek energii przed nowelizacją PE

Obrót hurtowy energią elektryczną w 2009 r. (z uwzględnieniem obrotu wielokrotnego)

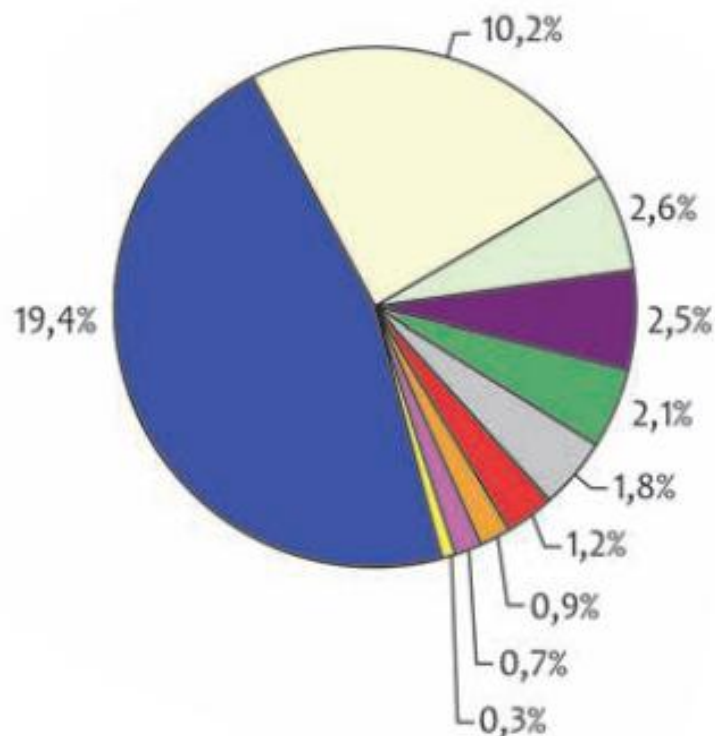
Źródło: URE

Polski rynek energii przed nowelizacją PE

Jak wyglądał obrót na rynku hurtowym poza grupami energetycznymi?

Źródło: URE

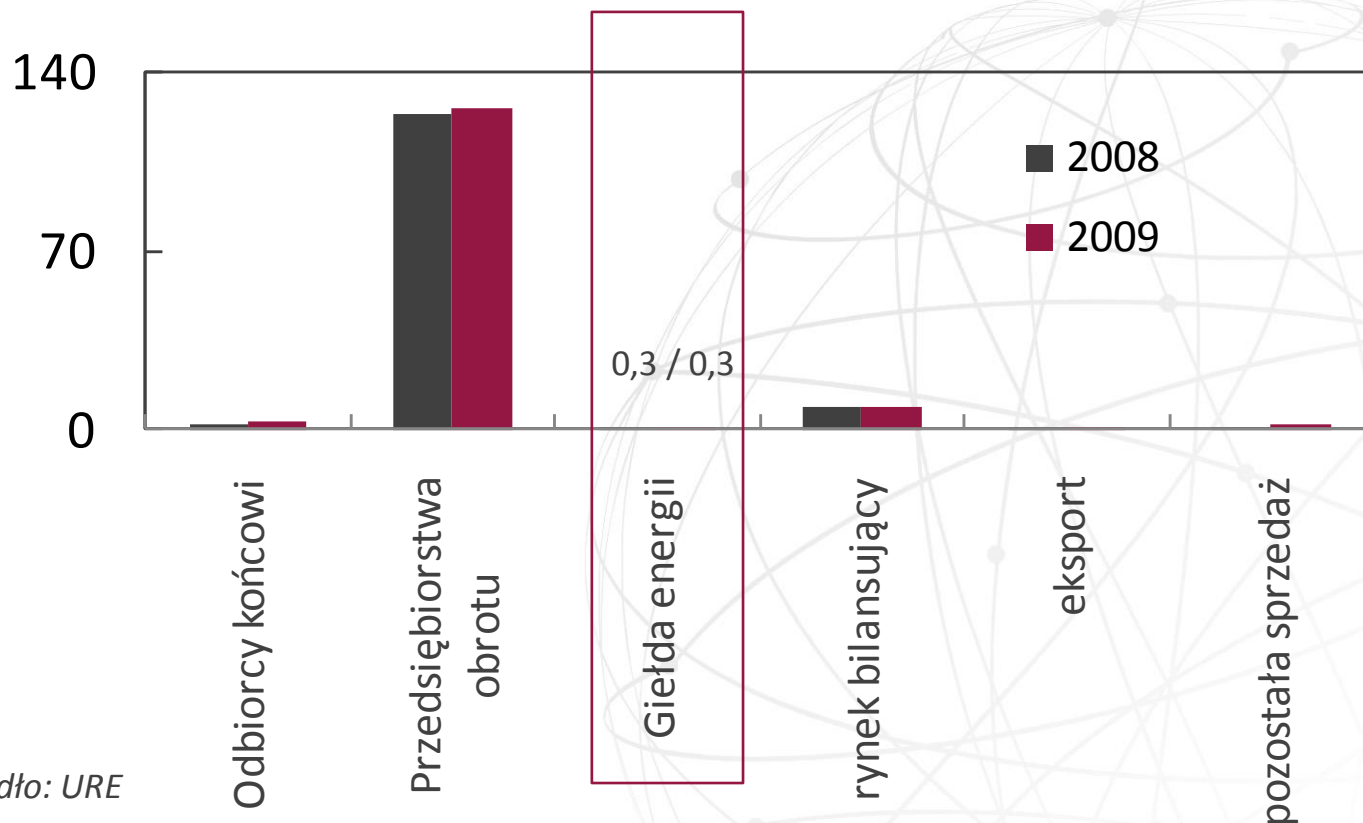
Obrót realizowany przez

- przedsiębiorstwa inne, niż wymienione poniżej
- PGE Polska Grupa Energetyczna SA (sprzedaż poza grupę)
- Elektrownia Rybnik SA
- ZE PAK SA
- Elektrownia Połaniec SA – Grupa GDF Suez
- Tauron Polska Energia SA (sprzedaż poza grupę)
- ENERGA SA (sprzedaż poza grupę)
- ENEA SA (sprzedaż poza grupę)
- Elektrownia Pątnów II Sp. z o.o.
- Elektrownia Skawina SA

Polski rynek energii przed nowelizacją PE

Sprzedaż energii przez wytwórców (TWh)

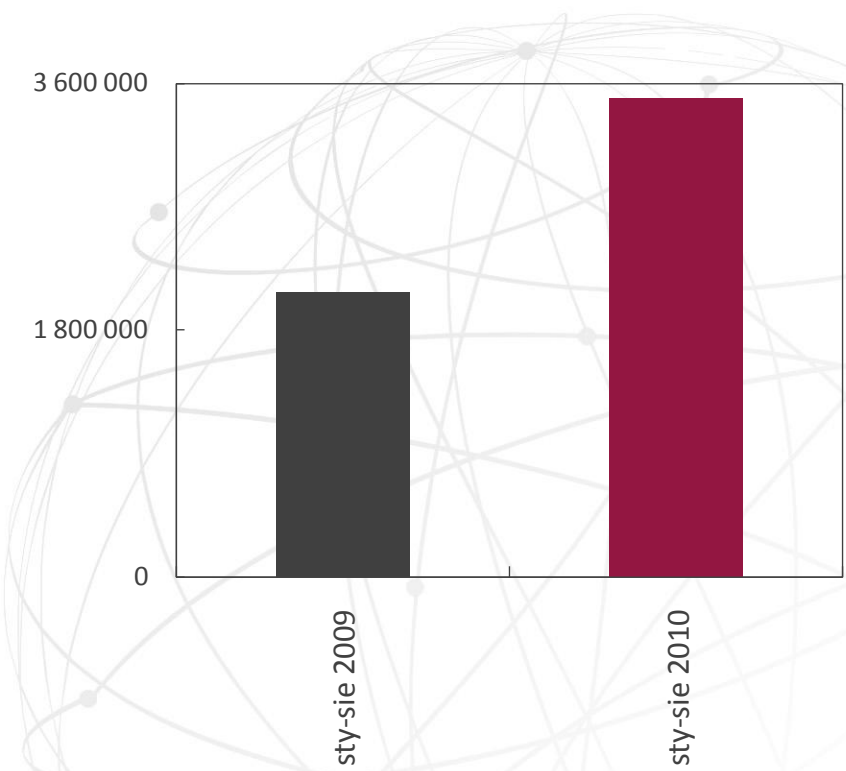
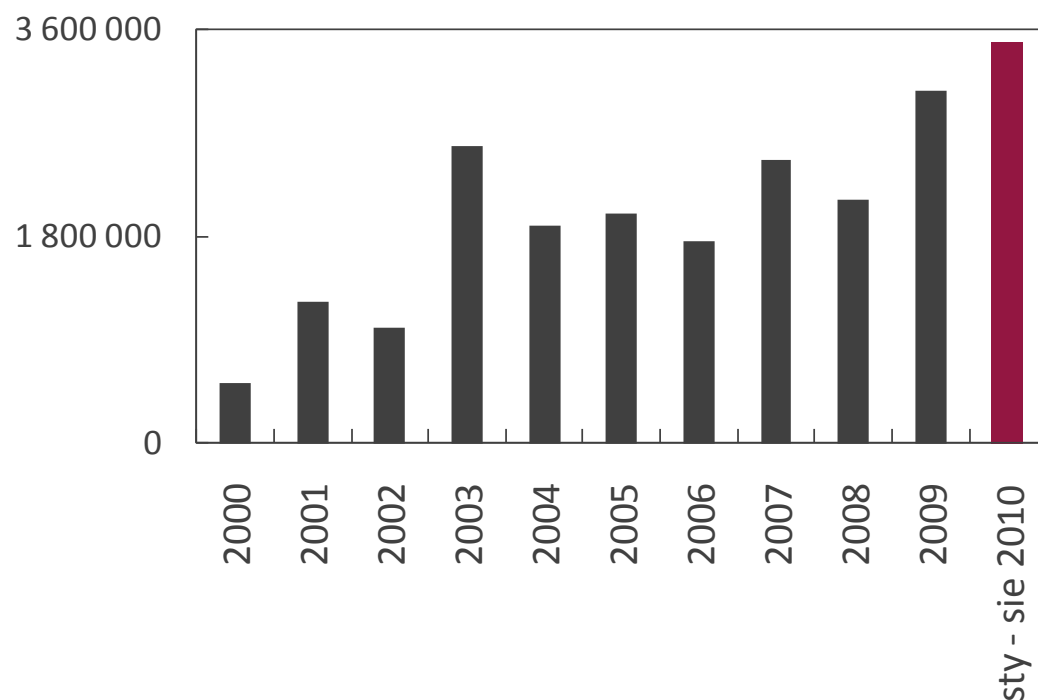

Źródło: URE

Płynność giełdowego rynku energii w okresie od stycznia 2010 (RDN – MWh)

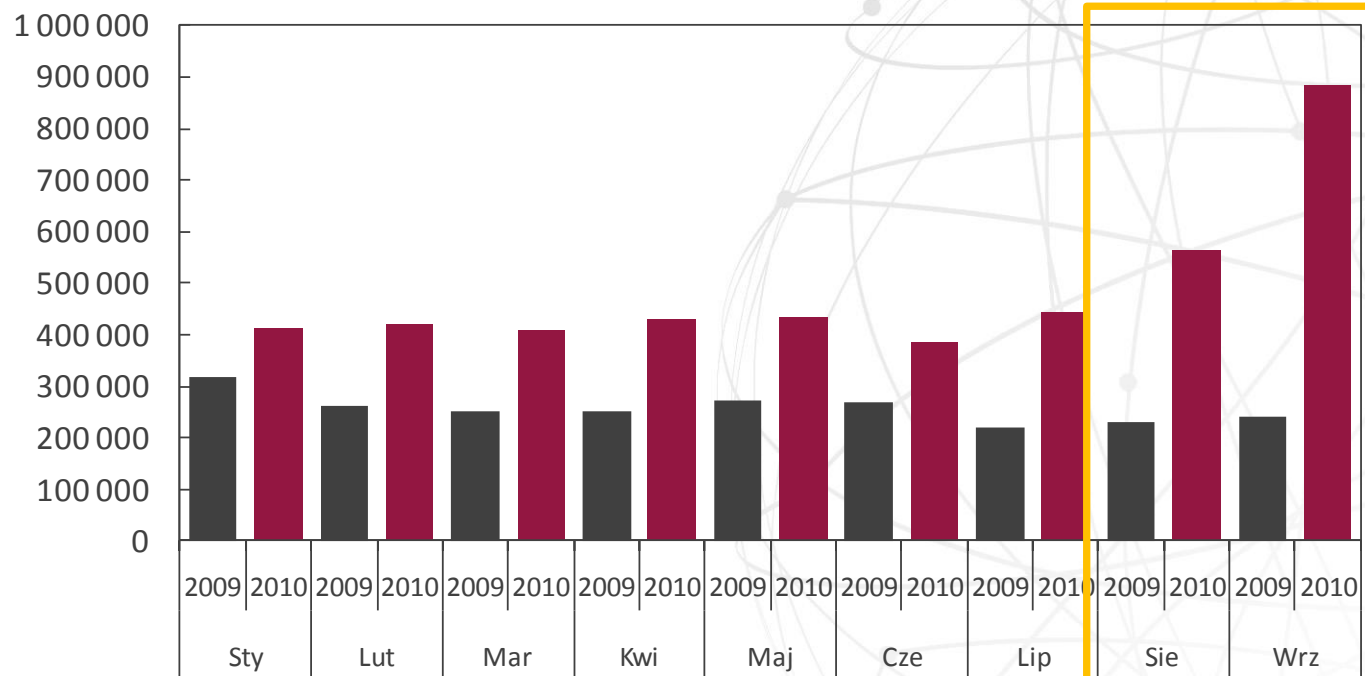
Obroty na RDNiB w okresie styczeń-sierpień 2010 wyniosły **3 493 740 MWh** i były wyższe o **68,7%** rok do roku (2 070 780 MWh w 2009).

Płynność giełdowego rynku energii w okresie od stycznia 2010 (RDN – MWh)

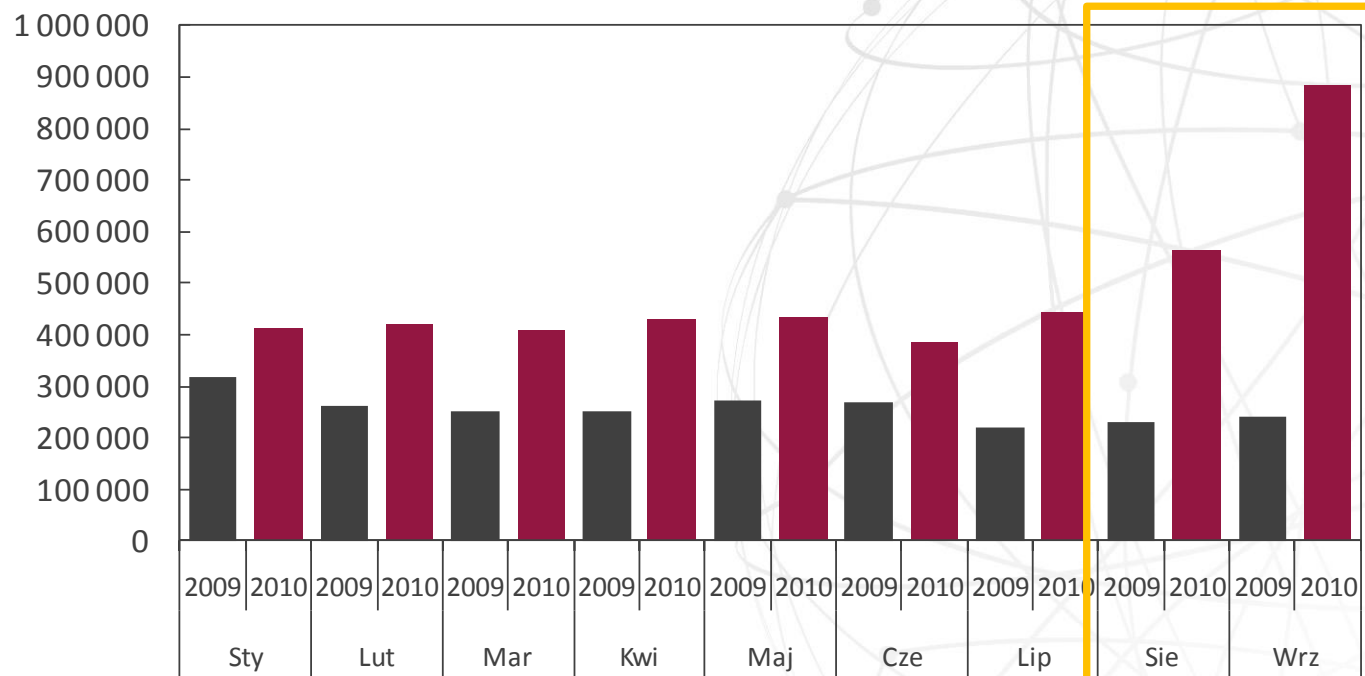
Średnie dzienne obroty na RDNiB w okresie styczeń-lipiec 2010 wzrosły znacząco w porównaniu do analogicznego okresu w roku 2009 i wyniosły **13 827 MWh** (8 689 MWh w 2009). Zaobserwowano wzrost obrotów od sierpnia 2010 (początku obowiązywania „oblig”) – średnie dzienne obroty wzrosły do **23 714 MWh**.

Płynność giełdowego rynku energii w okresie od stycznia 2010 (RDN – MWh)

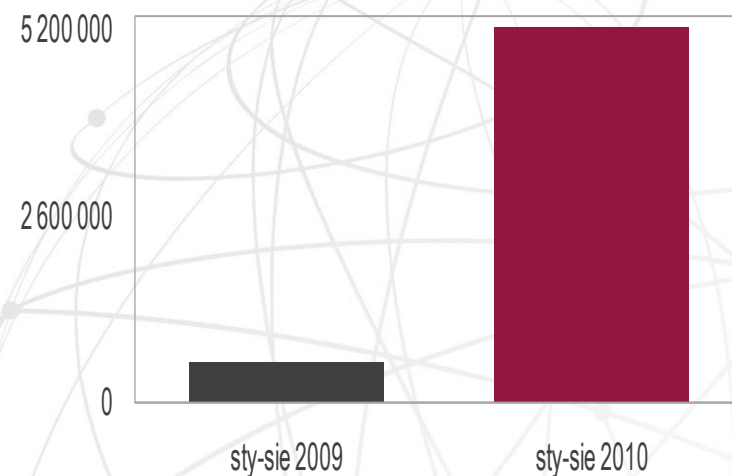
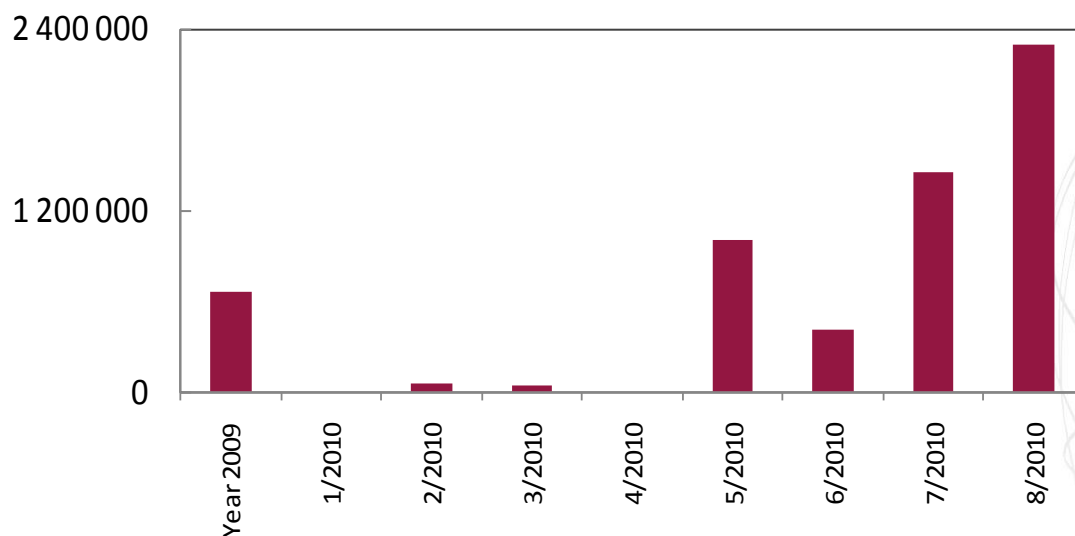
Średnie dzienne obroty na RDNiB w okresie styczeń-lipiec 2010 wzrosły znacząco w porównaniu do analogicznego okresu w roku 2009 i wyniosły **13 827 MWh** (8 689 MWh w 2009). Zaobserwowano wzrost obrotów od sierpnia 2010 (początku obowiązywania „oblig”) – średnie dzienne obroty wzrosły do **23 714 MWh**.

Płynność giełdowego rynku energii w okresie od stycznia 2010 (RTT – MWh)

Obroty na RTT w okresie styczeń-sierpień 2010 wyniosły 5 245 015 MWh i były wyższe o 814,3 % rok do roku (573 662 MWh w 2009).

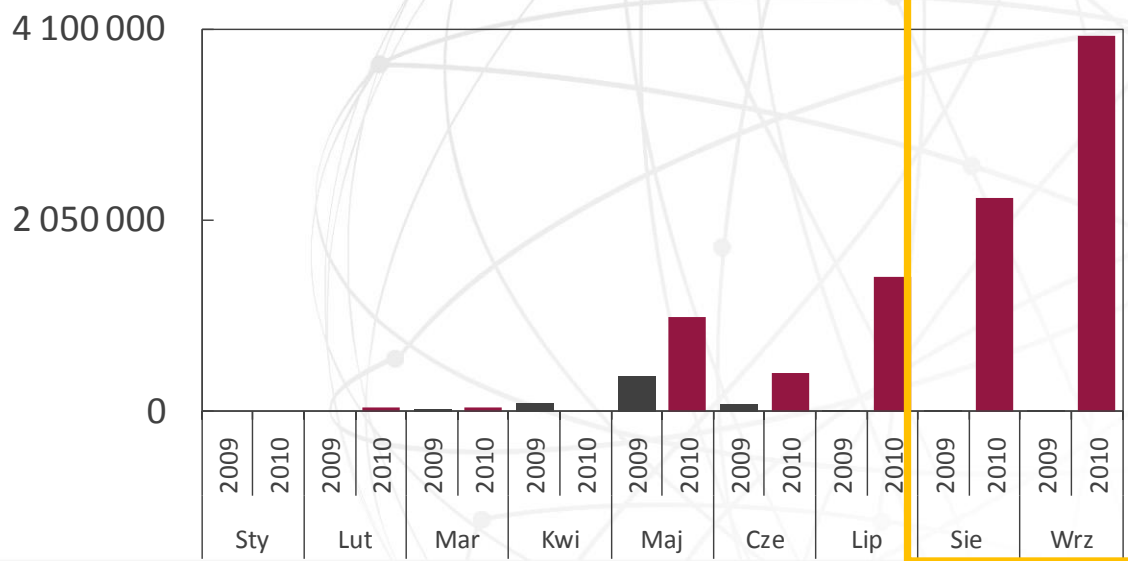

Płynność giełdowego rynku energii w okresie od stycznia 2010 (RTT – MWh)

Obroty na RTT w okresie styczeń - lipiec 2010 wyniosły **2 984 850 MWh** i były **wyższe o 421 %** rok do roku (572 912 MWh w 2009). Średnie dzienne obroty w tym okresie wyniosły 20 305 MWh.

Zaobserwowano wzrost obrotów od sierpnia 2010 (początku obowiązywania „obligo”) – średnie dzienne obroty wzrosły do 146 813 MWh. A łączny wolumen w tym okresie wyniósł 6 312 945 MWh.

Od kwietnia 2010 roku członkowie TGE, jak i klienci domów maklerskich działających na TGE, mają do dyspozycji nowy produkt - aukcje na zakup/sprzedaż energii.

Aukcje energii od samego początku cieszą się dużym zainteresowaniem członków TGE i klientów domów maklerskich. Spotkały się również z pozytywną opinią sektora (przejrzystość zasad, łatwy dostęp dla wszystkich uczestników, sygnał dla producentów energii o oczekiwaniach cenowych odbiorców).

Na przełomie sierpnia – września odbyły się już 3 aukcje (1 sprzedaży i 2 kupna) a na kolejnych 7 aukcji zostały już ustalone terminy. Łączny wolumen zakontraktowanej energii już wynosi 677 400 MWh (100 MW).

Domy maklerskie na rynkach energii organizowanych przez TGE – prosty dostęp do rynku i otwarcie na nowych uczestników

Dzięki nowelizacji Prawa energetycznego i zmianie ustawy o akcyzie, wszystkie domy maklerskie (członkowie TGE) mogą reprezentować swoich klientów na Rynku Dnia Następnego (RDN) oraz Rynku Terminowym Towarowym (RTT).

Obecnie dopuszczeni do działania na rynkach energii zostały DM NOBLE Securities i DM BOŚ. 8 września br. zostały zawarte pierwsze transakcje.

Już teraz obserwujemy duże zainteresowanie ze strony odbiorców energii nie tylko z kraju, ale również z zagranicy, którzy czekali na możliwość udziału w naszym rynku energii" -powiedziała Iwona Ustach, wiceprezes DM Noble Securities.

Powołanie Izby Rozliczeniowej Giełd Towarowych i przekazanie jej wszystkich rozliczeń.

29 kwietnia 2010 roku TGE podpisała z IRGiT umowę o powierzenie obsługi finansowej transakcji giełdowych.

Członkowie TGE uzyskali dostęp do większego rodzaju tańszych zabezpieczeń. Nowe formy zabezpieczeń wciąż są rozwijane:

	TGE	IRGiT
System gwarantowania rozliczeń	<ol style="list-style-type: none">1) Depozyty zabezpieczające:<ul style="list-style-type: none">• depozyt wstępny,• depozyt uzupełniający.2) Fundusz gwarancyjny.	<ol style="list-style-type: none">1) Depozyty transakcyjne,2) Depozyty zabezpieczające:<ul style="list-style-type: none">• depozyt wstępny,• depozyt uzupełniający.3) Fundusz gwarancyjny,4) System monitorowania limitów transakcyjnych.
Formy zabezpieczeń	<ul style="list-style-type: none">• środki pieniężne	<ul style="list-style-type: none">• środki pieniężne,• prawa majątkowe,• gwarancje bankowe• CO₂.

Co da „obligo” rynkowi?

Przede wszystkim zwiększy się znaczenie rynku RDN – rynku gdzie indeks bazowy jest tworzony w oparciu o duży wolumen i dużą liczbę transakcji.

Silny rynek bazowy RDN zapewni precyzyjny sygnał cenowy dla uczestników rynku energii. Da również możliwość wprowadzenia kontraktów finansowych. Zachęci to nowe podmioty (instytucje finansowe) do uczestniczenia w rynku energii.

Silna giełda energii ma również olbrzymie znaczenie w aspekcie tworzenia wspólnego rynku energii elektrycznej ...

Główny trend na rynku europejskim to integracja regionalna rynków energii w Europie

W zgodzie z inicjatywami europejskimi: III Pakiet Energetyczny UE, XVII Forum Florenckie, CEE Forum ministrów gospodarki UE

Grudzień 2009 - Studium Inicjatyw Regionalnych:

- ✓ Działania urzędów regulacyjnych energetyki
- ✓ Cel: Integracja europejskiego rynku energii

Docelowy rynek energii w Europie

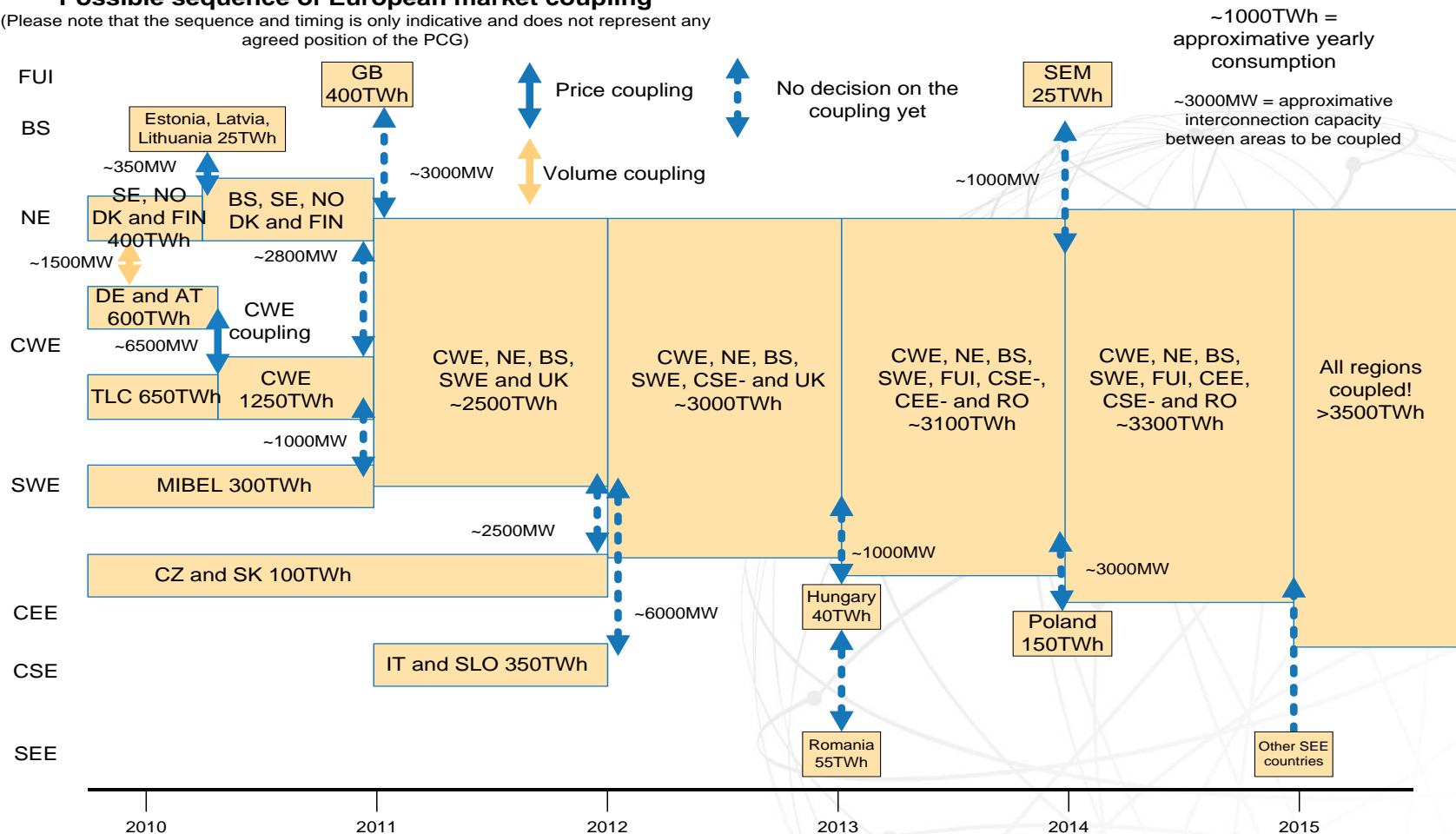
- ✓ Wyznaczanie transgranicznych łączy przesyłowych
- ✓ Model rynku dnia bieżącego
- ✓ Model market coupling dla rynku dnia następnego

Mapa drogowa wprowadzenia MC

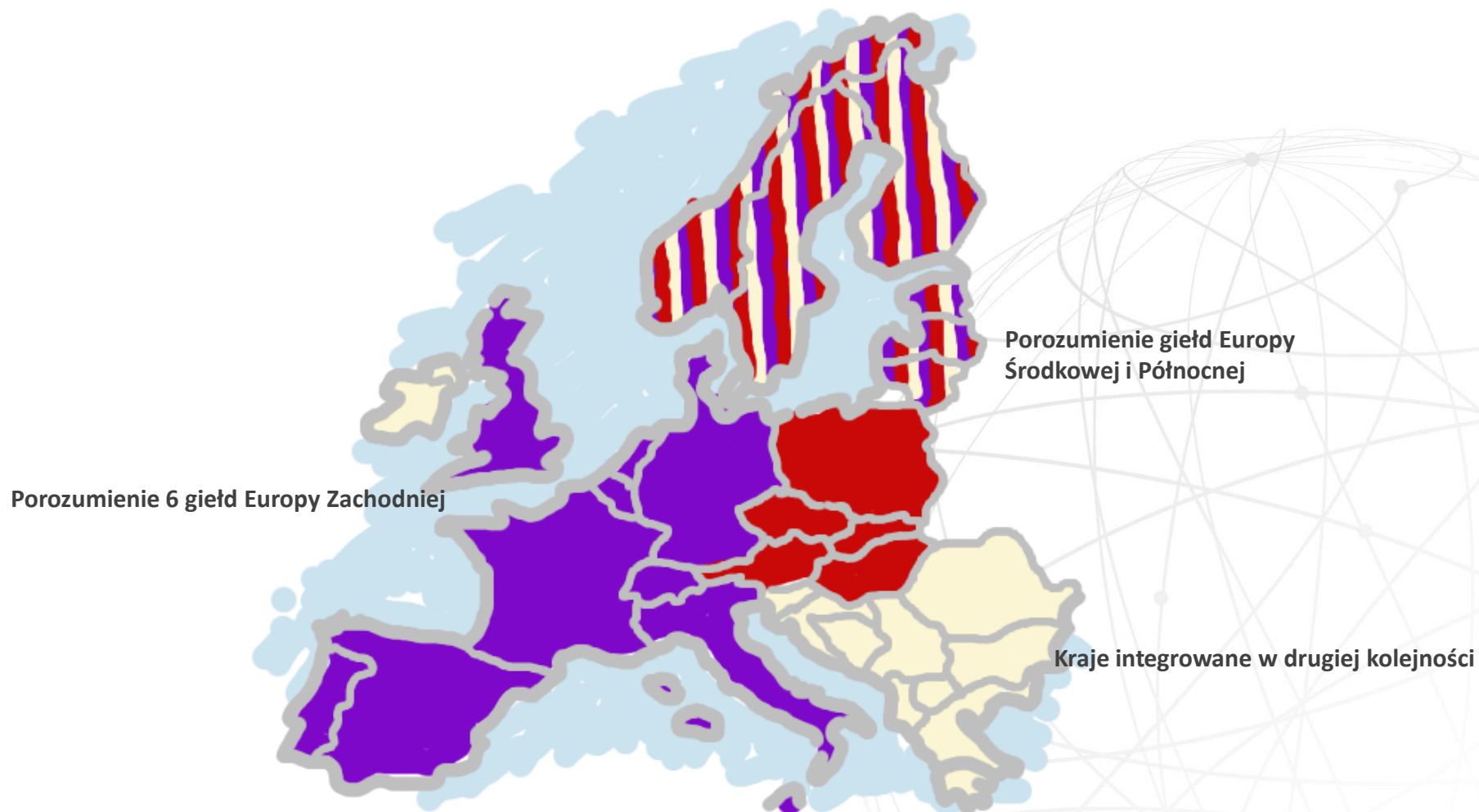
Possible sequence of European market coupling

(Please note that the sequence and timing is only indicative and does not represent any agreed position of the PCG)

Market Coupling na mapie Europy

Zaangażowanie TGE w łączenie rynków

W I kwartale br. operatorzy systemów przesyłowych Polski i Szwecji we współpracy z giełdami NPS i TGE podjęli wspólny projekt, którego celem jest upublicznienie dostępu do połączenia SwePol Link.

Na kolejnych spotkaniach interesariuszy oraz regulatorów uzgodniono wdrożenie rozwiązania implicite auction. Zgodnie z przyjętym modelem, giełdy upoważnione zostaną do alokacji mocy udostępnianych przez operatorów na tym połączeniu.

Obecnie trwają prace wdrożeniowe w zakresie: dostosowania regulaminów, uzgodnienia warunków umów, zmian w systemach informatycznych. Budowane są także w uzgodnieniu z NPS kanały wymiany danych i komunikacji.

Zakończenie prac przewidziano na połowę listopada br.

Zaangażowanie TGE w łączenie rynków

Od początku br. TGE podjęła działania w celu uruchomienia, we współpracy z giełdami z regionu CEE oraz operatorami, projektu wdrożenia market coupling na połączeniach synchronicznych.

Giełdy wyrażają duże zainteresowanie realizacją projektu. Dotychczas przeprowadzono wstępne rozmowy z operatorami regionu i przedstawiono koncepcję dalszych działań na spotkaniu Grupy Implementacyjnej Regionu CEE zorganizowanym przez E-Control oraz na spotkaniach bilateralnych.

Market Coupling będzie przedmiotem najbliższego (październikowego) spotkania Grupy Implementacyjnej regionu CEE.

W ramach dalszych działań TGE będzie przekonywać interesariuszy do podjęcia wdrożenia tego projektu w roku 2011.

Inicjatywa GPW deprecjonuje znaczenie polskiego rynku energii w Europie (1).

Równoległe działanie dwóch giełd energii w Polsce będzie skutkować nieuchronnie rozproszeniem obrotów na dwa rywalizujące ze sobą rynki.

Rozproszony rynek energii znacznie opóźni wdrażanie oraz rozwój *market coupling*. **Warunkiem uzyskania zgody regulatorów rynku energii na wdrożenie mechanizmu market coupling jest odpowiednia płynność rynku giełdowego.**

Brak płynności polskiego rynku energii był podstawowym powodem przesunięcia wdrożenia market coupling na połączeniu Polski i Szwecji w 2008 r.

Inicjatywa GPW deprecjonuje znaczenie polskiego rynku energii w Europie (2).

Rozproszenie budowanej z dużym trudem przez lata płynności rynku energii na TGE doprowadzić może do opóźnienia integracji rynku polskiego z rynkami ościennymi.

Rozproszenie płynności będzie doskonałym pretekstem dla innych dominujących giełd europejskich w sąsiadujących krajach (skandynawski Nordpool Spot, niemiecko-francuski EPEX SPOT) do wejścia na polski rynek.

Zawłaszczony w ten sposób rynek sprowadzi do zera wartość zarówno TGE oraz inicjatywę GPW w zakresie rynku energii.

Podsumowanie

Priorytetem nie tylko dla TGE ale i dla Rządu RP jest włączenie Polski do wspólnego europejskiego rynku energii elektrycznej.

Zabezpieczy to konkurencyjność polskiego przemysłu i bezpieczeństwo energetyczne Polski.

Konieczne warunki:

- ✓ Rozbudowa połączeń trans-granicznych (inicjatywa legislacyjna)
- ✓ Dalsze umacnianie giełdy energii i włączanie jej w procesy integracji europejskiej – market coupling z następnymi krajami

Koszt pozyskania nowych 600 MW mocy

Nowa elektrownia

W zależności od technologii od 1 mln EUR do 3,5 mln EUR – (600 mln EUR – 2.100 mln EUR)

Market coupling ze Szwecją
(SwePol Link) – do 600 MW

Koszt całego projektu wyniesie 150
tyś. EUR

TOWAROWA
GIEŁDA ENERGII S.A.

www.tge.pl

Dziękuję za uwagę